

Emne nr. 50

BRUK AV RINGER

Det skal finnes steder i Norge hvor folk har båret to ringer, nemlig 1) en ring som ble satt på fingeren under forlovelsestiden og som de fortsatte å bære etter at de var gift, og 2) en ring som de tok på seg ved vielsen eller litt etterpå. Det knytter seg noen interessante, men ennå ikke forklarte kulturhistoriske problemer til dette forhold. Derfor sender vi ut denne spørrelisten idet vi ber medarbeiderne si fra om de husker eller har hørt om noen forandring i forholdet med ringene.

1. Var det alminnelige i Deres bygd at folk hadde spesielle ringer til tegn på at de var forlovet eller gift?
2. Hva kalles disse ringene (forlovelsesringer, giftringer o.a.)?

A. Forlovelsesringen

3. Hvordan så denne ringen ut (glatt, smal osv.); var den av gull eller annet metall?
4. Har ringen skiftet form i manns minne og i tilfelle når?
4. Har ringen skiftet form i manns minne og i tilfelle når?
5. Brukte både gutter og jenter forlovelsesring?
6. Hvor skaffet man ringene og hvem betalte dem, gutten alene eller han og jenten hver for seg?
7. Har det vært noen forandring i dette forholdet, og i tilfelle når?
8. På hvilken hånd og finger ble ringen båret?
9. Var det noe gilde, senere forlovelsesselskap, når ringen ble satt på?
10. Har en hørt noe om at brud og brudgom før i tiden ga hverandre andre gaver (festegaver) enn ringer til forlovelsen?
11. Hadde forlovelsesringer noen inskripsjon, og i tilfelle hvilken?
12. Hva ble gjort med ringen dersom forlovelsen ble hevet?

B. Gifteringen

13. Ble forlovelsesringen også brukt som giftering?
14. Dersom forlovelsesringen ikke ble brukt som giftering, hadde da både mann og kone eller bare en av dem en spesiell giftering?
15. Hvordan så denne ringen ut?
16. Har den skiftet form i manns minne og i tilfelle når?
17. Hvor skaffet man seg ringe(e) og hvem betalte den (dem)?
18. Har det vært noen forandring i dette forholdet og i tilfelle når?
19. Når skulle en ta på seg ringen første gang, før, under eller etter vielsen?
20. Hvem satte ringen på?
21. Hadde de sine giftringer på seg til hverdags og under allslags arbeid?
22. Forekom det at folk hadde billige ringer til hverdagsbur, f. eks. såkalte giktringer?
23. Skulle giftringen følge den døde i graven eller ble den gjemt til minne?
24. Dersom den ble gjemt, kunne den brukes som forlovelses- eller giftring av andre, f. eks. et barnebarn senere? Gjaldt dette både for manns- og kvinnevering?
25. Var det vanlig å smelte om en slik ring eller la den forandre på annen måte?
26. Var det grupper av mennesker som ikke brukte giftring i Deres bygd, hva slags folk var dette og hva var grunnen?
27. Forekom det at noen lånte ringer til bryllupet?

C. Andre ringer

28. Hva slags andre ringer ble brukt, ringer med forskjellig utsmykning, signettringer, ringer laget av hår osv.?
29. Hvilke personer bar slike ringer, menn eller kvinner?
30. På hvilken hånd og på hvilken finger hadde en slike pynteringer?

31. I hvilken alder begynte en å bære slike ringer?
32. Ble slike ringer båret støtt eller bare ved bestemte anledninger, og i tilfelle ved hvilke anledninger?
33. Skaffet en seg slike ringer selv eller var det innbyrdes aver mellom ulike personer?
34. Ved hvilke anledninger ga en slike ringer som gave?
35. Hadde en inskripsjoner i noen av pynteringene?
36. Ble såkalte minneringer brukt og hvordan så de ut?
37. Hvor gjemte folk før i tiden ringer som de ikke bar på seg?